

Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2015

ELÄKETURVAKESKUKSEN
TILASTOJA

Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2015

MARJA KIVINIEMI

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.surname@etk.fi

Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy
Helsinki 2016

ISSN 2343-354X (painettu)

ISSN 2343-3558 (verkkojulkaisu)

LUKIJALLE

Tässä tilastojulkaisussa kerrotaan työeläkkeiden rahoituksen peruspiirteet vuonna 2015 ja esitetään aiheeseen liittyviä tilastolukuja muun muassa maksetuista eläkkeistä, niiden rahoittamiseksi kerätyistä vakuutusmaksuista, kertyneistä eläkevaroista ja eläkelaitosten sijoitustoiminnasta. Julkaisun liitteeksi on koottu keskeisimpiä tilastoajkasarjoja vuosilta 2013–2015 ja esitetty työeläkejärjestelmässä vuosina 2014 ja 2015 liikkuneet rahavirrat lähtien vuoden alun varoista ja päättyen vuoden lopun varoihin.

Julkaisussa esitetyt tilastoluvut perustuvat Eläketurvakeskuksen rekisteritietoihin, verkkosivuston tilastotietokantaan (<http://tilastot.etk.fi>) ja Työeläkelakipalveluun (<https://www.tyoelakelakipalvelu>). Tietolähteinä on käytetty myös eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle sen hoitamaa kustannustenjakoselvittelyä varten toimittamia tilastotietoja ja eläkelaitosten toimintakertomuksia sekä tilinpäätöksiä. Eläkelaitosten sijoitustoimintaa koskeva osuus perustuu pääasiassa Työeläkevakuuttajat TELA:n julkaisemiin aikasarjoihin (<http://www.tela.fi/>). Tilastolukujen kokoamistyöhön on osallistunut myös Eläketurvakeskuksen asiantuntija Eeva Puuperä.

Helsingissä joulukuussa 2016

Eläketurvakeskus

RAPORTISSA KÄYTETYT LAKILYHENTEET

TyEL	Työntekijän eläkelaki
MEL	Merimieseläkelaki
KuEL	Kunnallinen eläkelaki
VaEL	Valtion eläkelaki
KiEL	Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki
YEL	Yrittäjän eläkelaki
MYEL	Maatalousyrittäjän eläkelaki

SISÄLTÖ

Katsaus työeläkkeiden rahoitukseen vuonna 2015	7
1 Vakuuttamisvelvollisuus ja työeläketurva	11
2 Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet ja vakuutusmaksut	11
3 TyEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	13
3.1 Eläkekohtainen rahoitustekniikka	14
3.2 TyEL-vakuutusmaksu ja sen osat	14
3.3 Vastuuvelka/Eläkevastuu.....	17
4 MEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	17
5 KuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	18
6 VaEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	19
7 KiEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	21
8 YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	22
9 Työeläkevarat ja sijoitustoiminta	22
9.1 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten vakavaraisuus ja siihen liittyvät säännökset.....	25
9.2 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten rahastoonsiirtovelvoite ja siihen liittyvät kertoimet.....	26
10 Tilastolähteet ja luokitukset	27
Liitetaulukot	28
Taulukko 1. Työeläkejärjestelmän rahavirrat	28
Taulukko 2. Keskimääräisen perustariffin mukaisen TyEL-vakuutusmaksun osat.....	29
Taulukko 3. Vakuutusmaksuprosentit.....	30
Taulukko 4. Palkat ja työtulot.....	32
Taulukko 5. Työeläkemaksutulo eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan..	32
Taulukko 6. Kokonaisliikekulut, ETK:n kustannusosuudet	33
Taulukko 7. Eläkelaitosten maksamat eläkkeet	33
Taulukko 8. Kunkin eläkelain mukaan karttunut eläkemeno.....	33
Taulukko 9. Eläkevarat.....	34
Taulukko 10. Työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusaste.....	34
Taulukko 11. Perustekorko	34
Taulukko 12. Sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin	35
Taulukko 13. Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin	35
Taulukko 14. Sijoitustuotot käyvin arvoin keskimäärin vuosilta 1998–2015 ja 2011–2015.....	35

Katsaus työeläkkeiden rahoitukseen vuonna 2015

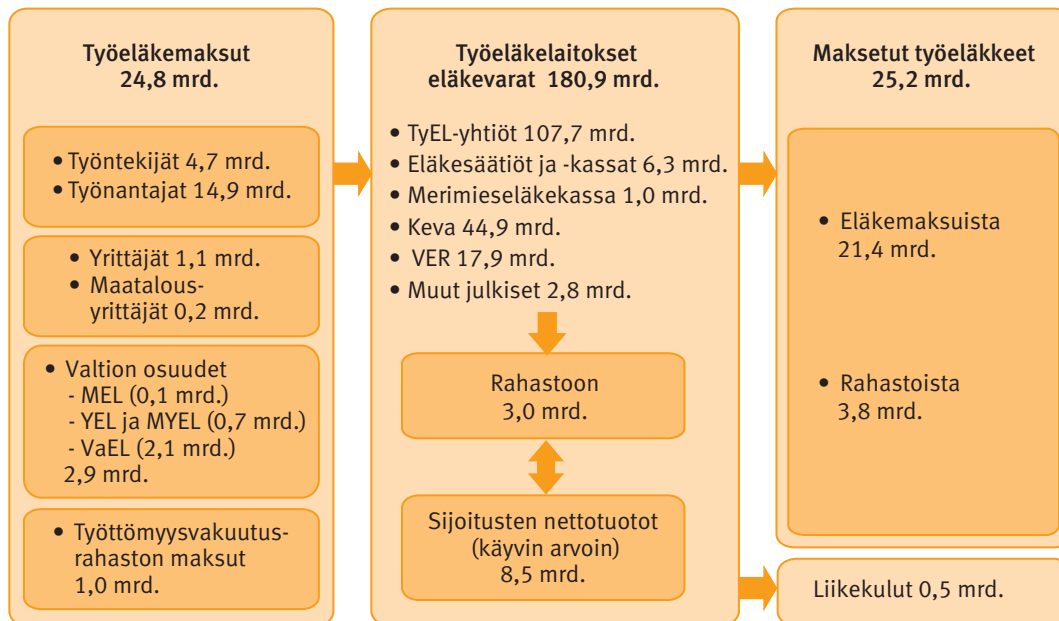
Koko työeläkejärjestelmässä kerättiin lakisääteisiä eläkemaksuja valtion osuuksineen yhteensä 24,8 miljardia euroa ja maksettiin eläke-etuuksia 25,2 miljardia euroa. Työeläkevaroilla ja niille saaduilla sijoitustuotoilla kustannettiin entistä suurempi osuus eläkkeistä aiheutuneista kuluista, koska eläkemeno ylitti tilastovuoden aikana kerätyt eläkemaksut.

Maksutulo kasvoi 0,3 miljardia euroa vuoden takaisesta ja työeläkkeisiin kului vajaa miljardi euroa eli 3,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014. Yksityisalojen työeläkkeitä maksettiin yhteensä 15,9 miljardia euroa ja julkisalojen 9,3 miljardia euroa. Kaikkiaan lakisääteinen työeläkemeno oli kolmannes vakuutettujen yhteenlasketusta palkkasummasta ja 12 prosenttia bruttokansantuotteesta. Työeläkelaitosten toimintaan liittyvät kulut olivat noin puoli miljardia euroa.

Kuviossa 1 on esitetty yksinkertaistettuna työeläkkeisiin liittyvät rahavirrat vuodelta 2015. Eri eläkelakien mukaiset tarkemmat tilastoluvut vuosilta 2014–2015 on eritelty liitetaulukossa 1.

Kuvio 1.

Työeläkemaksut ja maksetut työeläkkeet vuonna 2015 sekä eläkevarat 31.12.2015, miljardia euroa.

Työeläkkeet maksettiin edelleen pääasiassa tarkasteluvuoden eläkemaksuilla ja yksityisaloilla lisäksi etukäteen niitä varten kerätyistä eläkerahastoista. Rahastoista purettiin varoja yhteensä 3,8 miljardia euroa, mikä oli lähes kolmannes edellisvuotta enemmän. Kuntalojen työeläkkeet rahoitettiin toistaiseksi saman vuoden aikana perityillä eläkemaksuilla.

Koko työeläkejärjestelmässä eläkemaksuja rahastoitiin tulevia eläkevastuita varten yhteensä 3,0 miljardia euroa. Eläkevarojen kokonaismäärä kohosi vuoden loppuun mennessä suuremmaksi kuin koskaan aikaisemmin eli 181 miljardiin euroon, noin 87 prosenttiin Suomen bruttokansantuotteesta.

Työeläkevarojen kasvu 8,4 miljardilla eurolla, huolimatta eläkemenojen samanaikaisesta kasvusta, johtui pääasiassa työeläkevakuuttajien onnistuneesta sijoitustoiminnasta. Vakuutettujen yhteenlaskettu palkkasumma kohosi vajaa 0,2 prosenttia, ja TyEL-maksua korotettiin 0,4 prosenttiyksikköä.

Työeläkesijoitusten suotuisasta kehityksestä huolimatta eläkevarojen kokonaismäärä kasvoi hieman edellisiä vuosia hitaammin, tarkastelujakson aikana vajaa viisi prosenttia. Työeläkevakuuttajien sijoitustoiminnastaan saama keskimääräinen tuotto käyvin arvoihin ja yksityis- että julkisaloilla oli viiden prosentin luokkaa. Pitemmän aikavälin eli vuosien 1998–2015 sekä viimeisen viiden vuoden keskituotot ovat olleet noin puoli prosenttiyksikköä edellä mainittua korkeampia. Sen sijaan yksittäisten vuosien sijoitustuotot ovat pitemmällä ajanjaksolla heilahdelleet tuntuvasti, osakesijoituksissa jopa kymmenillä prosenttiyksiköillä puoleen ja toiseen.

Työeläkelaitoksia oli tilastovuoden lopussa 33 ja niissä vakuutettujen palkkasumma 83 miljardia euroa. Työeläkevakuutusyhtiöitä oli yhteensä 6, eläkesäätiöitä 13 ja eläkekassoja 6 sekä lisäksi Merimieseläkekassa ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Palkkoja ja työtuloja yksityisalojen eläkelaitoksissa vakuutetuille kertyi 59 miljardia euroa. Julkisten alojen palkkasumma oli yhteensä 24 miljardia euroa.

Jokainen työeläkevakuuttaja on vastuussa rahastoimistaan eläkevaroista. Eläkelaitokset ovat sijoittaneet työeläkevaransa eri omaisuuslajeihin sekä kotimaahan että ulkomaille. Viime vuosien aikana vakuuttajat ovat hajauttaneet entistä aktiivisemmin yhä suuremmaksi kasvaneita työeläkerahastojaan ja samalla myös sijoitusriskejään sekä maantieteellisesti että omaisuuslajeittain. Sijoitus- ja vakuutusriskien hajauttamisella sekä yksityisalojen työeläkelaitoksille säädetyillä vakavaraisuusvaatimuksilla turvataan kasvavat eläkevastuut ja eläkkeiden maksaminen kaikissa tilanteissa.

Työeläkevaroista lähes puolet, 89 miljardia euroa oli osakesijoituksia. Osakepaino oli sama sekä yksityis- että julkisaloilla. Melkein kolmannes varoista eli 60 miljardia euroa koostui joukkovelkakirjoista. Kaikista työeläkesijoituksista ja samoin joukkovelkakirjoista puolet sekä osakesijoituksista melkein kaksi kolmasosaa kohdistui euroalueen ulkopuolisiin sijoituskohteisiin. Suomeen tehtyjen osakesijoitusten osuus oli vajaa viidennes kaikista osakesijoituksista. Työeläkevaroista ja niihin liittyvästä sijoitustoiminnasta kerrotaan tarkemmin kohdassa 9.

TyEL-eläkelaitosten ja Merimieseläkekassan Eläketurvakeskukselle ilmoittamien noteerattujen osakesijoitusten painotetun, keskimääräisen tuoton perusteella määräytyvä, vuoden 2015 tilastotiedoista laskettu osaketuottokerroin oli 12,32. Eri vuosineljänneksiltä laskettu kerroin vaihteli voimakkaasti hyvin alkaneen ja myös päättyneen sijoitusvuoden keskimmaisilla neljänneksillä. Edellisen vuoden osaketuottokerroin oli alempi, 9,62.

Tilastovuoden lopussa yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuusasteet olivat hieman vuoden takaista matalampia. Vakavaraisuusaste oli yhteensä 28,8 prosenttia. Eläkevakuutusyhtiöillä vastaava luku oli 28,2, eläkesäätiöillä 36,0 ja eläkekassoilla korkein 36,6. Merimieseläkekassan vakavaraisuusaste oli tasan 55 prosenttia.

Työeläkemaksut vuonna 2015

Sosiaali- ja terveystieteiden vahvistama, keskimäärin perittävä TyEL-maksu oli 24,0 prosenttia palkoista. Se nousi edellisvuodesta 0,4 prosenttiyksikköä ja korotus jakaantui puoliksi työntekijöiden ja työnantajien kesken. TyEL-maksun tasosta sovitaan ennakkoon useaksi vuodeksi eteenpäin työmarkkinoiden keskusjärjestöjen välisissä neuvotteluissa.

Toteutunut, eläkelaitoksilta keskimäärin peritty TyEL-maksu oli 23,9 prosenttia palkoista. Siitä on esitetty tarkempia laskelmia Eläketurvakeskuksen julkaisussa *Yritysten työeläkemaksut*. Vahvistetut lakikohtaiset, keskimääräiset maksuprosentit ovat taulukossa 1 ja niiden määrätymisperusteita on kuvattu tarkemmin kohdassa 2.

Taulukko 1.

Keskimääräiset työeläkemaksut vuonna 2015.

Palkansaaajat	Maksukertymä % työtulosta	Työnantajan maksuosuus %	Työntekijän maksuosuus %	
			alle 53 v.	vähintään 53 v.
TyEL	24,0	18,0	5,7	7,2
MEL	22,8	11,4	11,4	11,4
KuEL ¹	29,8	23,6	5,7	7,2
VaEL	26,4	20,1	5,7	7,2
KiEL ²	34,3	28,0	5,7	7,2
Yrittäjät	Maksukertymä % työtulosta		alle 53 v.	vähintään 53 v.
YEL ³	22,4		23,7	25,2
MYEL ⁴	13,7/13,4		23,7	25,2

¹ KuEL-maksu sisältää palkka- ja eläkemenoperusteiset maksuosat.

² Lisäksi eläkerahastomaksu, joka oli 1,2 % kirkollisverosta.

³ Maksukertymä-sarakkeessa on keskimääräinen YEL-maksuprosentti. Alle ja yli 53-vuotiaiden maksuprosentit ovat yrittäjille vahvistettuja YEL-maksuprosentteja ilman aloittavien yrittäjien maksualennuksia.

⁴ Maksukertymä-sarakkeessa ensimmäinen luku on maatalousyrittäjien keskimääräinen maksuprosentti ja toinen on apurahansaajien keskimääräinen maksuprosentti. Alle ja yli 53-vuotiaiden maksuprosentit ovat vahvistettuja MYEL-perusprosentteja.

Työeläkelakien muutoksia vuonna 2015

Työmarkkinaosapuolet allekirjoittivat 26.9.2014 sopimuksen vuoden 2017 työeläkeuudistuksesta. Sopimuksen hyväksyivät palkansaaajajärjestöistä SAK ja STTK sekä työnantajajärjestöt EK, KT kuntatyönantajat, Valtion työmarkkinalaitos ja Kirkon työmarkkinalaitos. Uudistuksen päätavoitteina on pidentää työuria ja pienentää julkisen talouden kestävyysvajetta. Eläkesopimuksen perusteella sosiaali- ja terveystieteiden vahvistamassa valmisteltiin hallituksen esitys, joka annettiin eduskunnalle 3.9.2015 (HE 16/2015). Eduskunta hyväksyi uudistuksen vuoden 2015 lopussa. Eläkeuudistusta käsitellään tarkemmin verkkosivustolla (<http://www.eläkeuudistus.fi>).

Työeläkeuudistuksen keskeinen tavoite on työeläkkeiden kestävä rahoituksen turvaaminen. Laskelmia uudistuksen vaikutuksista on koottu Eläketurvakeskuksen verkkosivustolle (<http://www.etk.fi/julkaisut/>). Lisäksi eläkeuudistusta koskevissa sopimuksissa, selvi-

tyksissä ja säädöksissä on esitetty tarkemmin uudistuksen vaikutuksia työeläkkeiden rahoitusperiaatteisiin vuodesta 2017 alkaen. Tässä julkaisussa työeläkkeiden rahoitusta käsitellään pääasiassa tilastovuodelta 2015.

TyEL-maksuprosentti on 24,4 vuosina 2017–2019 ja maksutaso säilyy samana myös vuosina 2020 ja 2021. Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen keväällä 2016 neuvottelemassa kilpailukyky sopimuksessa päätettiin lisäksi, että aiemmasta maksunkorotustavasta poiketen työntekijöiden maksua korotetaan ja työnantajien maksua alennetaan portaittain samalla määrällä siten, että työntekijän maksun korotus ja työnantajan maksun alennus ovat yhteensä 1,20 prosenttiyksikköä vuosina 2017–2020. Vuonna 2021 maksut säilyvät vuoden 2020 tasolla. Sen jälkeen TyEL-maksun muutokset jakautuvat puoliksi työnantajan ja työntekijän maksuun. Työntekijän maksuosuuden muutos koskee sekä yksityis- että julkisalojen työntekijöitä.

Työeläkevakuutusyhtiöitä, eläkesäätiöitä, eläkekassoja, Merimieseläkekassaa ja osin Maatalousyrittäjien eläkelaitosta koskeva vakavaraisuus uudistus (315/2015) tulee myös voimaan vuoden 2017 alussa. Uudistuksen mukaisessa laskennassa pyritään ottamaan entistä tarkemmin ja kattavammin huomioon työeläkevakuuttamiseen liittyvät sijoitus- toiminnan riskit ja vakuutusriskit.

1 Vakuuttamisvelvollisuus ja työeläketurva

Yksityisalojen työnantajilla on Suomessa lakisääteinen velvollisuus järjestää työntekijöilleen työeläketurvaa vakuuttamalla heidät työeläkelaitoksessa eläkemaksujen ja eläkkeiden maksamista varten. Vakuuttamisvelvollisuus alkoi ennen eläkeuudistusta työntekijän 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja päättyi sen kuukauden lopussa, jolloin hän täytti 68 vuotta. Vuodesta 2017 alkaen työntekijät vakuutetaan 17–70 ikävuo- den välillä. Yrittäjät ja maatalousyrittäjät vastaavat omien eläkevakuutuksiansa ottamisesta.

Työnantaja voi järjestää työntekijöilleen eläkevakuutuksen TyEL-toiminnan osalta joko työeläkevakuutusyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä. MEL:n mukainen työskentely vakuutetaan Merimieseläkekassassa. Yrittäjät vakuuttavat eläketurvansa joko eläkevakuutusyhtiössä tai YEL-toimintaa harjoittavassa eläkekassassa. Maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa maatalousyrittäjien ja apurahansaajien eläkkeiden vakuuttamista.

Kevan jäsenyhteisöt eivät erikseen vakuuta työntekijöitään vaan oikeus KuEL:n mukaiseen eläketurvaan syntyy jäsenyhteisöön kuulumisen myötä. Valtion palveluksessa olevat kuuluvat niin ikään VaEL:n piiriin ilman työnantajan vakuuttamisvelvollisuutta.

Evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevien eläketurva määräytyy KiEL:n perusteella. Ortodoksisen kirkon työntekijät ovat työtehtävästä ja työsuhteen alkamisvuodesta riippuen vakuutettuina joko TyEL:n, VaEL:n tai Ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan. Suomen Pankin ja muiden pienempien julkisoikeudellisten laitosten työntekijöiden eläketurva pohjautuu soveltuvin osin VaEL:n mukaiseen turvaan. Ahvenanmaan maakuntahallitukseen ennen vuotta 2008 palkattuun henkilöstöön sovelletaan omaa eläkesääntöä ja sen jälkeen palkattuihin TyEL:iä.

Vuoden 2017 alusta kunnan, valtion, kirkon ja Kelan toimihenkilöiden eläkkeitä koskeva lainsäädäntö yhdistetään uuteen julkisten alojen eläkelakiin (JuEL).

2 Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet ja vakuutusmaksut

Yksityisalojen palkansaajien eläkkeet kustannetaan osittain rahastoivalla tekniikalla eli niihin käytetään jatkuvasti sekä työeläkemaksuja että pitkän ajan kuluessa kerättyjä rahasto- ja niille saatuja tuottoja. Rahastoituja varoja purkautuu eläkkeitä maksettaessa. Merimieseläkkeiden kustannuksiin osallistuu lisäksi valtio maksamalla osan eläkemenosta. Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkkeet rahoitetaan jakojärjestelmillä eli kyseisen vuoden YEL- ja MYEL-maksuilla sekä valtionosuuksilla. Valtio maksaa yrittäjäeläkkeiden kustannuksista osuudet, joihin YEL- ja MYEL-vakuutusmaksut eivät riitä.

Työeläkettä karttuu työansioden lisäksi tietyiltä palkattomilta ajoilta. Näiltä ajoilta karttuu yleensä eläkettä silloin, kun henkilölle maksetaan jotain sosiaalietuutta. Palkattomilta etuusajoilta karttuneiden eläkeosien kustannuksiin osallistuvat kaikki eläkelaitokset. Eläkelaitosten maksamat työeläkkeisiin liittyvät etuudet opiskelujajoilta ja alle kolmevuotiaiden

lasten hoitamisen ajoilta korvaa valtio. Työttömyys- ja vuorottelukorvausten sekä aikuis-koulutustukien perusteella karttuvan eläketurvan kustantaa Työttömyysvakuutusrahasto.

Julkisalujen työeläkkeitä varten on kerätty lakikohtaisia puskurirahastoja, mutta eläkkeet on toistaiseksi maksettu pääasiassa jakojärjestelmillä. Valtiolla rahastoja on kerrytetty 1990-luvun alusta ja kunnilla pari vuotta kauemmin. Kirkon eläkejärjestelmässä rahoitus aloitettiin vuonna 1991. Valtion eläkemenot ovat kasvaneet viime vuosina nopeasti, mutta maksut sitä vastoin pienentyneet. Eläkemenojen ja maksujen erotusta on tasattu Valtion Eläkerahastosta vuodesta 2013 lähtien. Kunnallisessa eläkejärjestelmässä siirytään myös lähiaikoina käyttämään rahastojen tuottoja eläkkeiden maksamiseen. Kelan henkilöstön toimeenpääntö-eläkkeet rahoitetaan Kelan eläkevastuurahaston varoista, joita kartutetaan perityillä eläkemaksuilla ja varoille saaduilla tuotoilla.

Työnantajien ja työntekijöiden maksamat eläkemaksusuudet perustuvat kullekin työntekijälle maksettuun palkkaan. Yleensä työnantaja maksaa pääosan maksusta, mutta merimieseläkelain piirissä työnantajilla ja työntekijöillä oli sama maksuprosentti ennen vuotta 2016. Työntekijöiden eläkemaksuprosentit ovat yhtä suuria sekä yksityisten että julkisten alojen järjestelmissä. Tarkasteluvuonna työntekijän eläkemaksu oli 53 vuotta täyttäneillä korkeampi kuin sitä nuoremmilla ja työnantajan maksuprosentti vastaavasti matalampi.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain TyEL-maksujen perusteet, jotka määrittelevät maksujen eri osat. Vakuutusmaksuosia on kuvattu tarkemmin kohdassa 3.2 ja liitteen taulukossa 2. Maksutasoon liittyvät perusteet valmistellaan Työeläkevakuuttajat TELA:n asettamissa työryhmissä työeläkevakuutusyhtiöiden ja Eläketurvakeskuksen tuottamien tilastotietojen ja laskelmien perusteella. Maksutason lisäksi käsitellään myös työmarkkinoiden keskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmässä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa lisäksi YEL- ja MYEL-maksujen perusteet. Yrittäjien ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuprosentit ovat sidoksissa keskimääräiseen TyEL-maksuun. Yrittäjämaksuista kerrotaan tarkemmin kohdassa 8. Muiden eläkelakien mukaisia maksuja kuvataan kohdissa 4–7.

KuEL-järjestelmässä työeläkkeiden rahoituksesta vastaavat Kevan jäsenyhteisöt yhteisvastuullisesti. KuEL-maksua maksavat sekä työnantajat että työntekijät. Maksua pyritään säätämään niin, että se vastaa tasoltaan TyEL-maksua lukuun ottamatta eläkemenoperusteista maksun osaa, josta kerrotaan tarkemmin kohdassa 5. Kunta-alojen eläkemaksujen suuruudesta päättää Kevan valtuuskunta.

Keva kerää myös valtion eläkemaksut Valtion Eläkerahaston tilille, josta siirretään varoja valtion talousarvioon eläkkeiden maksamista varten. Siirtomäärä on 40 prosenttia valtion eläkemenosta. Valtiovarainministeriö vahvistaa eläkemaksuprosentit. Keva hoitaa myös Kelan henkilöstön eläkeasiat ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkehoitoon liittyvät tehtävät. KiEL-eläkemaksujen perusteet vahvistaa kirkolliskokous.

Ortodoksisen kirkon työntekijöiden eläkeasioiden toimeenpanosta vastaa laista riippuen työeläkeyhtiö, Keva tai ortodoksisen kirkon keskusrahasto. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden eläketurvasta vastaa maakuntahallituksen finanssiosasto. Suomen Pankin eläkeasioita hoitaa Innova Palvelut Oy.

Yksityisalujen työeläkemaksut ja varat kerätään työntekijän vakuuttaneeseen eläkelaitokseen. Aikanaan maksettavan eläkkeen niin sanottu rahastoitu osuus voi olla useamman työeläkelaitoksen vastuulla. Viimeinen eläkelaitos maksaa eläkkeen, mutta perii sii-

hen mahdollisesti sisältyvät muiden eläkelaitosten vastuulla olevat eläkeosat niiltä Eläketurvakeskuksen hoitamalla kustannustenjakoselvittelyllä. Tätä tekniikkaa ja siihen liittyvää rahaliikennettä selostetaan tarkemmin Eläketurvakeskuksen julkaisuissa *Työeläkkeiden kustannustenjako ja Tilastoraportti vuoden 2015 kustannustenjaosta*.

3 TyöEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Työeläkevakuutusyhtiössä työntekijänsä vakuuttanut työnantaja maksaa eläkeyhtiölle vakuutusmaksuna tietyn prosenttiosuuden kunkin työntekijän palkasta. Vakuutusmaksu sisältää myös sosiaali- ja terveysministeriön puolivuositain (1.1. ja 1.7.) vahvistaman perustekorona, joka määräytyy työeläkeyhtiöiden keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella ja on sama kaikille. Korkeus lasketaan teoreettisesta eräpäivästä (1.7.) varsinaiseen eräpäivään. Ennen 1.7. erääntyviä maksuja hyvitetään perustekorolla ja sen jälkeen erääntyviin maksuihin lisätään koron osuus. Vuoden 2016 alusta lähtien vakuutusmaksut on korkoutettu perustekorona sijasta vakuutusmaksukorolla.

TyöEL-maksun taso päätetään ennakkoon syksyllä, ennen kalenterivuotta, johon maksut kohdistuvat. Kunkin vakuuttajan lopullinen maksukertymä lasketaan kyseisen vuoden maksu- ja palkkasummatietojen perusteella, joten maksuista saattaa kertyä yhtiölle yli- tai alijäämää. Se siirretään tietyin säännöin tulevien eläkkeiden rahoittamista varten varattuihin puskurirahastoihin, joita ovat vakuutusliikettä tasaava tasoitusmäärä ja jakojärjestelmäosaa tasaava tasausvastuu. Vuoden 2017 vakavaraisuussääntömuutoksessa tasoitusmäärä yhdistetään vakavaraisuuspääomaan, jota on kuvattu tarkemmin kohdassa 9.1.

TyöEL-yhtiön vakuutusmaksu mitoitetaan siten, että se kattaa sijoitusten tuoton kanssa kyseisen vuoden aikana rahastoitavan eläkevastuun, yhteisesti kustannettavan tasauseläkemenon, hoitokulut ja saamatta jääneistä vakuutusmaksuista syntyvät tappiot. Tasauseläkemenon on eläkelaitosten jakojärjestelmällä kustantama eläkemenon. Sen muutoksia tasataan tasausvastuulla, joka määräytyy eläkelaitosten laskuperusteiden mukaan.

Työnantajille voidaan antaa maksun alennuksina asiakashyvitystä sijoitustoiminnan tuotoista ja hoitokulujen ylijäämästä, jos eläkelaitosten vakavaraisuus sen sallii. Maksuun voidaan tehdä myös tilapäisiä muutoksia. Vuonna 2015 niitä ei tehty. TyöEL-maksun eri osista on kerrottu tarkemmin kohdassa 3.2 ja maksuprosentit vuosilta 2013–2015 on esitetty liitteen taulukossa 3.

Eläkekassassa tai eläkesäätiössä työntekijöilleen eläkevakuutuksen järjestänyt työnantaja maksaa vakuutus- tai kannatusmaksua määrän, joka riittää yhdessä eläkelaitoksen tuottojen kanssa sen vastuuvelan muutokseen, eläkkeiden maksamiseen ja eläkelaitoksen muiden kulujen peittämiseen. Maksu joustaa eläkelaitoksen vakavaraisuudesta riippuen ja sitä voi myös muuttaa kesken vuotta. Työntekijät maksavat aina sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman työntekijän maksuosuuden.

Tarkempia tilastotietoja yritysten maksamista TyöEL:n mukaisista vakuutusmaksuista esitetään vuosittain julkaistavassa Eläketurvakeskuksen tilastoraportissa *Yritysten työeläkemaksut*. Sen sisältämät lopulliset vakuutusmaksutiedot on luokiteltu yritysten koon ja toi-

mialan mukaan. Julkaisussa on esitetty muun muassa kaikissa eläkelaitoksissa vakuutettujen työnantajien keskimääräinen lopullinen vakuutusmaksuprosentti ja erikseen työeläkeyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tiedoista lasketut keskimääräiset toteutuneet TyEL-vakuutusmaksuprosentit.

3.1 Eläkekohtainen rahoitustekniikka

Vanhuuseläkkeitä varten rahastoidaan puolen prosentin vuotuista eläkekarttumaa vastaava määrä 18–54-vuotiaiden tekemästä työstä. Lisäksi rahastoituja eläkeosia täydennetään sosiaali- ja terveystieteiden vahvistamilla korotuskertoimilla, jotka on esitetty Työeläkelakipalvelussa (<https://www.tyoelakelakipalvelu.fi>). Täydennykset kohdistetaan tällä hetkellä 55 vuotta täyttäneille. Rahastoimattoman osan eläkkeistä eläkelaitokset kustantavat aikanaan yhteisesti vakuutusmaksun tasausosalla. Maksetuista TyEL- ja MEL-vanhuuseläkkeistä on rahastoitu ennakkoon vajaa viidennes.

Vuodesta 2017 alkaen eläkelaitokset rahastoivat TyEL:n ja MEL:n mukaisia vanhuuseläkkeitä varten 0,4 prosentin vuotuista eläkekarttumaa vastaavan määrän työikäisten saamista ansiotuloista. Rahastointia täydennetään edelleen korottamalla rahastoituja osia vuosittain tietyin ehdoin korotuskertoimilla.

Työkyvyttömyyseläkkeitä eläkelaitokset eivät rahastoi vanhuuseläkkeiden tapaan vuosittaisella ennakkorahastoinnilla. Vasta kunkin eläkkeen alkaessa eläkelaitos varaa vakuutusmatemaattisin periaattein lasketun erän alkavan eläkkeen maksamista varten. Maksussa olleista TyEL- ja MEL-työkyvyttömyyseläkkeistä on rahastoitu hieman yli puolet.

Osa-aika- ja perhe-eläkkeitä ei rahastoida etukäteen vaan ne kustannetaan jakojärjestelmällä. Sillä kustannetaan myös kaikkien eläkkeiden indeksitarkistuksista aiheutuvat menot ja palkattomilta päiväraha-ajoilta karttuneiden eläkeosien kustannukset.

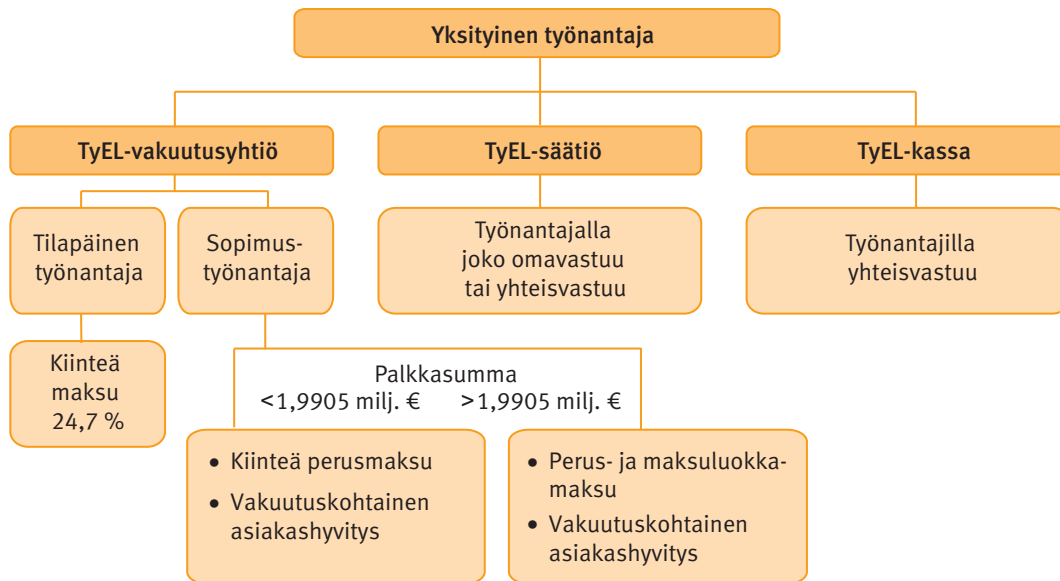
Eläkelajikohtaisista rahoitusperiaatteista kerrotaan yksityiskohtaisemmin Eläketurvakeskuksen julkaisemassa *Työeläkkeiden kustannustenjako* -käsikirjassa.

3.2 TyEL-vakuutusmaksu ja sen osat

TyEL-maksujen maksutekniikka ja maksuprosentit vaihtelevat eläkelaitostyyppin ja työnantajan koon mukaan. Yksityisalojen työnantajan on järjestettävä työntekijöilleen eläketurvaa TyEL-vakuutuksella joko työeläkeyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä. Työnantaja voi olla joko sopimustyönantaja tai tilapäinen työnantaja riippuen työntekijöiden työsuhteiden vakituisuudesta ja palkkojen määrästä. Kuviossa 2 on esitetty TyEL-maksuvaihtoehtoja eri tapauksissa.

Kuvio 2.

TyEL-maksu eläkelaitostyypeittäin vuonna 2015.

TyEL-eläkevakuutusyhtiöiden vakuutusmaksu koostuu rahastoivan järjestelmän ja jakojärjestelmän mukaisista osista. Maksuun sisältyvillä *vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkeosilla* kustannetaan näiden eläkelajien rahastoiduista osista syntyvä eläkevastuu. Edellä mainittujen eläkkeiden yhteisesti kustannettavat osat kustannetaan jakojärjestelmän mukaisella tasausosalla.

Muita maksuosia ovat *hoitokustannusosa, maksutappio-osa ja lakisääteisten maksujen osa*. Viimeksi mainitulla kustannetaan TyEL 180 §:ssä tarkoitettua Eläketurvakeskuksen kustannukset, Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu oikeushallintomaksu sekä Finanssivalvontaa koskevan lain 5 §:n mukainen maksu.

TyEL:n mukaista keskimääräistä kokonaismaksua alentaa *hyvitysosa*, joka määräytyy työnantajakohteisesti muun muassa eläkelaitoksen sijoitustoiminnan tuottojen ja liikekulu-säästöjen perusteella. Työeläkeyhtiö voi jakaa hyvityksiä yhtiön vakavaraisuuspääomaan kertyneistä sijoitustuotoista ja hoitokustannusylijäämästä, jos yhtiön vakavaraisuus sen sallii. Hyvitykset voivat olla enintään 1,1 prosenttia yhtiön vakavaraisuuspääomasta (ilman tasoitusmäärää), johon on lisätty enintään puolet hoitokustannusylijäämästä. Tilastovuonna hyvitykset jaettiin työnantajille puoliksi niiden vakuutusmaksujen suhteessa ja puoliksi vakuutuskohtaisesti kertyneiden rahastojen suhteessa.

Vanhuuseläkeosan suuruuteen vaikuttavat työntekijän ikä ja sukupuoli. Maksulla kerättyjä varoja käytetään aikanaan eläkkeiden vanhuuseläkeosien maksamiseen varoille saatu tuotto ja muut vakuutustekniset tekijät huomioon ottaen.

Työkyvyttömyyseläkeosaan vaikuttavat muun muassa työnantajan koko ja toteutuneet työkyvyttömyystapaukset. Vuonna 2015 pienet sopimustyönantajat, joilla työntekijöiden kahden vuoden (2013) takaiset ansiot olivat alle 1 990 500 euroa, maksoivat vakuutettujen palkkoihin suhteutettua perusprosentin mukaista työeläkemaksua. Kun palkkasumma

ylitti edellä mainitun eurorajan, sopimustyönantajat maksoivat osittain ja 31 848 000 euron rajan ylittyessä täysin kunkin yrityksen työkyvyttömyysriskistä riippuvaa, niin sanottua maksuluokkamallin mukaista työkyvyttömyyseläkemaksua.

Työnantajan maksuluokka perustui työnantajalle laskettuun riskisuhteeseen, joka saatiin uusien myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden rahastoidun eläkemenon suhteena TyEL:n keskimääräisen riskin mukaiseen teoreettiseen työkyvyttömyyseläkemenoon. Taulukossa 2 on esitetty käytössä olleet maksuluokat ja eri rajat vuonna 2015.

Taulukko 2.

Suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkemaksuihin liittyvät maksuluokat TyEL-yhtiöissä vuonna 2015.

Maksuluokka	Maksuluokkien riskisuhderajat	Maksuluokkakerroin	Maksuluokan keskimäär. maksu, % palkasta
11	vähintään 5	5,50	4,40
10	4,00–4,99	4,50	3,60
9	3,00–3,99	3,50	2,80
8	2,50–2,99	2,75	2,20
7	2,00–2,49	2,25	1,80
6	1,50–1,99	1,75	1,40
5	1,20–1,49	1,35	1,08
4	0,80–1,19	1,00	0,80
3	0,50–0,79	0,65	0,52
2	0,20–0,49	0,35	0,28
1	alle 0,2	0,10	0,08

Vakuutusmaksuun sisältyvä, maksuluokan perusteella määräytyvä työkyvyttömyyseläkeosa lasketaan kertomalla perusmaksu taulukossa esitetyllä maksuluokkakertoimella. Maksuluokka neljä on perusluokka, jossa maksuluokkakerroin on yksi ja maksu vastaa TyEL:n keskimääräistä työkyvyttömyyseläkemaksua.

Tilapäiset työnantajat maksoivat kiinteää maksua (24,7 %). Siihen eivät vaikuttaneet asiakashyvitykset. Tilapäiseksi työnantajaksi luokitellaan työnantaja, jolla ei ole yhtään vakinaista työntekijää palveluksessaan, ja vakuutettujen palkat ovat alle tietyn rajamäärän (vuonna 2015 kuuden kuukauden palkkasumma alle 8 178 euroa).

Eläkesäätiöt ja eläkekassat kustantavat rahastoidusta työeläkemenosta syntyvän eläkevastuunsa ja osallistuvat yhteisesti kustannettavan TyEL- ja MEL-eläkemenon maksamiseen. Eläkesäätiöissä voi olla käytössä joko työnantajien kesken tasaava kirjanpito tai työnantajakohertainen kirjanpito. Tasaavassa kirjanpidossa työnantajat vastaavat yhdessä kyseisen säätiön eläkemenosta, kun taas työnantajakohteisessa kirjanpidossa kukin työnantaja vastaa omasta eläkemenostaan. Eläkekassaan kuuluvat työnantajat vastaavat yhdessä eläkemenostaan.

3.3 Vastuovelka/Eläkevastuu

TyEL- ja MEL-eläkelaitoksille syntyy vastuovelkaa yksilökohtaisesti rahastoiduista vakuutusmaksuosista. Vastuovelka on eläkekohtaista velkaa eläkkeensaajille, vaikka sitä ei kerätä yksilöllisille eläketileille. Jakojärjestelmän periaatteilla kustannettaviin eläkkeisiin tai eläkeosiin varaudutaan TyEL:ssa ja MEL:ssa tasausmaksulla ja tasausvastuulla.

Vastuovelka koostuu maksussa olevia ja tulevia eläkkeitä varten varatuista eristä ja puskurirahastoista. Kunkin eläkelaitoksen velka lasketaan tiettyjen vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaan. Eläkelaitokset kattavat vastuuvetskansa sijoitusomaisuudellaan kulloinkin voimassa olevien säännösten mukaan.

Työeläkevakuutusyhtiöiden ja Merimieseläkekassan vastuuvelat määräytyvät muun muassa vastaisten vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden vastuista sekä alkaneiden vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden vastuista. Vastuuvelkaan luetaan tarkasteluvuonna myös vakuutusriskejä tasaavat rahastot, tasausvastuu ja tasoitusmäärä. Sijoitusriskejä puskuroivat työeläkeyhtiöiden vastuuvelkaan sisältyvät osittamattomasta lisävakuutusvastuusta muodostunut vastuu sekä työeläkelaitosten yhteinen puskurirahasto, osake- tuottosidonnainen lisävakuutusvastuu. Siihen liittyvästä tasausmenettelystä on kerrottu tarkemmin kohdassa 9.2.

Eläkekassojen vastuuvelka ja eläkesäätiöiden vastuuvelkaa vastaava eläkevastuu muodostuvat pääosin samoin kuin yhtiöillä, mutta säätiöillä ei ole tasoitusmäärää.

Työeläkelaitosten on sijoitettava vastuuvelkan katteena olevat varat tuottavasti ja turvaavasti. Sijoitustoiminnasta ja sijoitusten tuottovaatimuksista sekä rahastonsiirtovelvoitteesta kerrotaan tarkemmin kohdassa 9.

4 MEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Merimieseläkelain mukainen eläketurva vastaa suurelta osin TyEL:n mukaista eläketurvaa. MEL:n mukaan merenkulkijoilla on ollut tietyn edellytyksin oikeus nykyistä TyEL:n joustavaa eläkeikää alempaan eläkeikään ja yleisiä eläkkeen karttumisprosentteja suurempiin karttumiin. Lisäksi merimieseläkejärjestelmän rahoitus on poikennut TyEL:stä muun muassa työnantajan ja työntekijän eläkevakuutusmaksun jakautumisen ja valtion maksuosuuden osalta.

Merimieseläkelain piiriin kuuluvien eläkkeet rahoitetaan työnantajien ja työntekijöiden maksamalla vakuutusmaksuilla osittain rahastoivan tekniikan mukaan. Lisäksi valtio osallistuu merimieseläkkeiden kustannuksiin maksamalla Merimieseläkekassalle osan kunkin vuoden MEL:n mukaisesta eläkemenosta. Valtio maksaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrän, joka vastaa valtion suorituksen arvioitua määrää. Sosiaali- ja terveystministeriö vahvistaa merimieseläkelain 152 §:n 1 momentissa tarkoitetun valtion osuuden lopullisen määrän edelliseltä kalenterivuodelta. Maksetun ennakon ja samalle vuodelle vahvistetun valtion osuuden lopullisen määrän erotus otetaan huomioon osuuden vahvistamista seuraavan ennakoerän maksamisen yhteydessä.

MEL-vakuutusmaksut määräytyvät sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien Merimieseläkekassan maksuperusteiden mukaan. Työnantaja ja työntekijä maksoivat tilastovuonna Merimieseläkekassalle samansuuruisen eläkevakuutusmaksun eläkkeen perusteena olevasta palkasta vuonna. Vuosien 2013–2015 maksuprosentit on esitetty liitteen taulukossa 3.

Merimieseläkekassa liitettiin yksityisten alojen työeläkelaitosten kustannustenjakojärjestelmään ja viimeisen laitoksen periaatteeseen vuoden 1991 alusta TEL:n tasoisten etujen osalta. Sitä parempi merimieseläketurva on kustannettu Merimieseläkekassan varoilla ja valtion osuudella. Vuodesta 2016 lähtien on luovuttu liukuvasti merenkulkijoiden alennetuista eläkeikäjärjestelyistä siten, että vuoden 2024 jälkeen merimiesten eläketurva vastaa muiden yksityisten alojen työeläkkeitä. Samalla merenkulkijoiden maksama eläkevakuutusmaksu laski muiden työntekijöiden maksun tasolle ja vastaavasti työnantajan maksama maksu nousi.

5 KuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Kunnallisen eläkejärjestelmän piirissä ansaitut eläkkeet rahoitetaan KuEL-maksuilla, joita kerätään kunakin vuonna eläkekustannuksiin tarvittava määrä. Maksuilla katetaan myös järjestelmän hallintokuluja ja lisäksi niitä rahastoidaan tulevia eläkkeitä varten eläkevastuurahastoon. Rahastoiduilla maksuosuuksilla ei ole vastaavaa yhteyttä karttuviin eläkevastuisiin kuin TyEL:ssä eikä kuntaeläkkeiden rahastoinnin kestolle tai tasolle ole asetettu yksityiskohtaisia tavoitteita. Rahastoon siirrettävä ja sieltä myöhemmin purettava määrä päätetään vuosittain.

TyEL:n ja KuEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitusperiaatteet ovat erilaisia. TyEL:ssä vastuuvelka ja sen kattaminen on määritelty aina yksilötasolla. KuEL:ssa vuonna 1988 aloitetun puskurirahaston kartuttamisen taustalla on pyrkimys pitää KuEL-maksu tasaisempaa suurten ikäluokkien ollessa eläkkeellä. Alun perin kuntaeläkkeiden rahoitus suunniteltiin jakojärjestelmän mukaan.

KuEL-maksut määräytyvät kunta-aloilla maksettujen palkkojen ja lisäksi eläkemenojen perusteella. Sekä työnantajat että työntekijät maksavat KuEL:n *palkkaperusteista eläkemaksua*, jota maksetaan työntekijöiden ansioiden mukaan. Kaikilta työnantajilta peritään palkkaperusteista maksua sama prosenttimäärä ja se muodostaa pääosan KuEL-maksusta. Maksua ei kohdenneta eläkelajeittain eikä se riipu työntekijöiden iästä. Työntekijöiden maksuprosentit ovat samat kuin TyEL:ssä. Maksuprosentit vuosilta 2013–2015 on esitetty liitteen taulukossa 3.

Osa kuntatyönantajista maksaa edellisen lisäksi euromääräistä *eläkemeno- ja varhaiseläkemenoperusteista* maksua. Eläkemenoperusteista maksua maksoivat vuonna 2015 vain työnantajat, joiden palveluksessa ennen vuotta 2005 olleille maksettiin eläkettä tarkasteluvuonna. Kunkin työnantajan maksuosuus riippui niistä vuoden aikana maksetuista eläkkeistä, jotka olivat karttuneet kyseisen työnantajan palveluksessa ennen vuotta 2005.

Varhaiseläkemenoperusteista maksuosaa työnantajat maksoivat vuosina 2013–2015 ensimmäistä kertaa alkaneista työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeistä ja kuntoutustuis-

ta syntyneiden eläkemenojen perusteella. Kevan valtuuskunta päättää varhaiseläkemenoperusteisen maksun määrän jokaiselle vuodelle erikseen. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken varhaiseläkkeistä aiheutuvien menojen ja palkkasummien perusteella. Varhaiseläkemenoperusteinen eläkemaksu vastaa tasoltaan TyEL:n työkyvyttömyyseläkemaksua.

KuEL:n malli poikkeaa kuitenkin TyEL:n maksuluokkamallista. Rahastoinnin sijaan KuEL:n malli pohjautuu työnantajan eläkemenoon 36 ensimmäisen kuukauden aikana. KuEL:n mallissa ovat mukana myös kuntoutustuki ja työhön palaamiseen kannustava kuntoutumishyvitys. Osatyökyvyttömyyseläkkeistä ei aiheudu työnantajille varhaiseläkemenoperusteista maksua. Yhteisenä piirteenä on työnantajan palkkasumman perusteella määrittyvä omavastuuaste. Tarkat laskuperusteet on esitetty Eläketurvakeskuksen verkkosivujen säädöspalvelussa (<http://www.saadospalvelu.fi>).

6 VaEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Valtion eläkkeet maksetaan kunkin vuoden valtion talousarvioon varatuista määrärahoista. Valtiotyönantajat ja työntekijät maksavat muiden alojen tapaan työeläkemaksut VaEL:n mukaisista ansioista. Valtion eläketurvan toimeenpano on siirretty Kevaan, mutta eläkemaksut tilitetään Valtion Eläkerahastolle (VER), joka huolehtii maksujen rahastoinnista ja varojen sijoittamisesta. VER:sta siirretään vuosittain valtion talousarvioon varoja VaEL-eläkemenojen katteeksi. Siirrettävä määrä on 40 prosenttia valtion eläkkeistä aiheutuvista menoista, mutta sitä korotettiin poikkeuksellisesti 500 miljoonalla eurolla vuodelle 2015.

Valtion eläkemenot ovat kasvaneet nopeasti ja jatkavat kasvuaan voimakkaasti lähivuosien ajan. Samalla kun eläkekustannukset ovat nousseet, työntekijöiden määrä ja palkkasumma on laskenut sekä eläkemenojen rahoituspohja muuttunut muun muassa valtion suurten liikelaitosten yhtiöittämisten ja kunnallisten koulujen ja yliopistojen henkilöstön eläketurvan muutosten seurauksena. Valtio kattaa eläkemenojen ja maksujen erotuksen pääosin verojen avulla.

Niin sanotulla siirtymämaksulla eli yksityisen alan eläkelaitoksen valtiolle maksamalla suorituksella tuloutetaan valtiolle takaisin osa siirtyvästä henkilöstöstä aiheutuvista kustannuksista. Siirtyvän työntekijän eläke määräytyy VaEL:n mukaan yhtiöittämistä edeltävältä ajalta ja TyEL:n mukaan sitä seuraavalta ajalta. Siirtymämaksun piirissä oli vuonna 2015 kuusi valtionyhtiötä. Maksun suuruus oli 42,2 miljoonaa euroa ja sen perusteena oleva palkkasumma 267,1 miljoonaa euroa.

Valtion Eläkerahasto pyrkii kartuttamaan rahastoituja eläkevaroja, kunnes niiden määrä ylittää neljännekseen valtion eläkevastuusta. Rahastointitavoitteesta oli saavutettu jo yli kolme neljännekstä tarkasteluvuoden lopussa. Kun rahastointitavoite on täyttynyt, päätetään uudelleen talousarvioon siirrettävästä määrästä.

VER ei kata eläkevastuita yksilökohtaisesti yksityisalojen tapaan, vaan se on puskurirahasto, jonka avulla tulevien eläkkeiden kustannuksia voidaan tasata sekä sijoitustuotoilla että rahastoa purkamalla. Varoja kerrytetään työnantajien ja työntekijöiden eläkemaksuilla sekä rahastolle saatavilla tuotoilla. Valtion eläkkeitä varten on rahastoitu kun-

tia ja yksityisaloja vähemmän. VER perustettiin vuonna 1990 ja ensimmäiset vuodet toimintaa hoiti Valtiokonttori.

VaEL-maksuprosentit ovat virasto-, laitos- tai yhteisökohtaisia. Valtiolla on vakuutetuina paitsi valtion työntekijöitä myös kunnan peruskouluissa tai lukioissa työskenteleviä sekä eräiden yksityisten työnantajien palveluksessa olevia. Yliopistojen henkilökunnasta VaEL:n piirissä ovat ennen vuotta 1980 syntyneet ja TyEL:n piirissä sen jälkeen syntyneet. Valtion eläkelaki sisältää erillisenä osanaan sotilaseläkejärjestelmän, jonka perusteella määräytyy sotilashenkilöiden eläketurva.

VaEL-maksua määrättäessä työnantajalla tarkoitetaan valtion virastoa tai laitosta, valtion liikelaitosta, kuntaa tai muuta yhteisöä tai laitosta, jonka henkilöstö kuuluu kokonaan tai osittain valtion eläkejärjestelmän piiriin. Työnantajia voidaan yhdistää tai pilkkoa eläkemaksua määrättäessä, jos se on erityisistä syistä kuten viraston toimintojen kuulumisesta eri hallinnonaloille, tai virastojen pienen koon mukaan perusteltua. Työnantajan määrittely tarkistetaan vuosittain, kun vahvistetaan työnantajakohtaiset maksuprosentit.

Valtiotyönantajan eläkemaksu perustuu osittain tariffimaksuun ja osittain sen omiin eläketapauksiin työntekijöiden lukumäärästä riippuen. Työnantajien palkkasummat on jaettu kolmeen eri tariffiluokkaan, joista maksu määrätään eri luokkiin kuuluvien henkilöiden palkkasummalla painotettuna keskiarvona. Tariffiluokat ovat: yleisen tai henkilökohtaisen eläkeiän piirissä olevien tariffiluokka, alennettujen eroamis- ja eläkeikien tariffiluokka sekä sotilaseläkejärjestelmään kuuluvien tariffiluokka. Sotilaseläkkeiden maksuprosentti on ollut muita ammattiryhmiä korkeampi, koska kyseiset eläkkeet ovat karsuneet yleensä lyhyessä ajassa alempien eläkeikien takia. Maksuprosentit vuosilta 2013–2015 on esitetty liitteen taulukossa 3.

Työnantajan eläkemaksun suuruudesta päättää valtiovarainministeriö Kevan esityksestä. Työnantajan eläkemaksu vahvistetaan siten, että se yhdessä työntekijän eläkemaksun kanssa noudattaa täyden rahastoinnin periaatteita. Vuosittain on rahastoitava määrä, joka vastaa kyseisenä vuonna kertyvää uutta eläkeoikeutta. Tariffimaksukertoimet on määrättävä siten, että maksulla katetaan uudesta eläkeoikeudesta syntyvän eläkevastuun määrä.

VaEL-maksun osat ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkeosat sekä hoitokulua, jolla katetaan Kevalle valtion eläketurvan toimeenpanosta aiheutuneet kustannukset. TyEL:stä poiketen valtiolla rahastoidaan vanhuuseläkkeiden lisäksi myös perhe-eläkemaksua ja indeksikorotukset. Työkyvyttömyyseläkkeistä niin sanotun tulevan ajan osuus rahastoidaan työkyvyttömyyseläkkeen alkaessa. Työkyvyttömyyseläkemaksut määräytyvät nykyisin pienin poikkeuksin TyEL:n maksuluokkamallin tapaan. Kuntoutustuet rahoitetaan erikseen kuntoutustukimaksulla.

Suuret työnantajat jaetaan yhteentoista eri maksuluokkaan. Jokaiselle työnantajalle lasketaan niin sanottu riskisuhde, joka kuvaa työnantajan työkyvyttömyysriskiä VaEL:n keskimääräiseen riskiin verrattuna. Työnantajan maksuluokka määräytyy kahden peräkkäisen vuoden toteutuneiden riskisuhteiden keskiarvoina. Maksuluokkamaksu lasketaan kertomalla työkyvyttömyyseläkkeen taulukkomaksu maksuluokkakertoimella. TyEL:stä poiketen maksuluokka kuusi on perusluokka, jossa maksuluokkakerroin on yksi.

Taulukko 3.

VaEL:n maksuluokat vuonna 2015.

Maksuluokka	Luokkakerroin (kahden vuoden riskisuhteen keskiarvo)	Maksuluokkakerroin	Vuoden 2015 omavastuis- ten työnantajien keskimää- räinen työkyvyttömyysris- kimaksu, % palkasta
11	vähintään 4,00	4,50	2,12
10	3,00–3,99	3,50	1,07
9	2,00–2,99	2,50	1,73
8	1,50–1,99	1,75	1,32
7	1,20–1,49	1,35	1,16
6	0,80–1,19	1,00	0,77
5	0,60–0,79	0,70	0,62
4	0,40–0,59	0,50	0,48
3	0,20–0,39	0,30	0,54
2	0,10–0,19	0,15	0,53
1	alle 0,10	0,05	0,81

Lähde: Keva.

7 KiEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Kirkon eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan tai seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin, kirkkohallituksen, tiettyjen yhteisöjen, säätiöiden ja laitosten palveluksessa olevat. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia on kehitetty työeläkejärjestelmän yleisten linjausten mukaan. Kirkon eläketurvan toimeenpanosta huolehtii Keva. Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä Kevalle säädetään kunnallisessa eläkelaisissa.

Kirkon eläkejärjestelmän rahoitus perustuu työnantajien ja työntekijöiden maksamiin eläkemaksuihin, kirkollisveroon perustuvaan eläkerahastomaksuun sekä Kirkon eläkerahastoon sijoitustuottoineen. Eläkerahastoa hoidetaan erillään Kirkon keskusrahaston muusta toiminnasta ja sen sijoitustoimintaa ohjaa kirkkohallitus ja sen alainen Kirkon eläkerahaston johtokunta. Sijoitustoimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Eläkerahastolla pyritään turvaamaan kirkon työntekijöiden eläkkeiden maksaminen ja tasaamaan seurakuntien eläkemaksujen kehitystä tulevaisuudessa. Kirkon eläkerahasto toimii puskuriperiaatteella eikä sitä ole sidottu TyEL:n tapaan yksilökohtaisiin eläkevastuisiin. KiEL-työnantajat maksavat palkkaperusteista eläkemaksua ja lisäksi kirkollisveroon perustuvaa eläkerahastomaksua, jolla on tarkoitus kasvattaa Kirkon eläkerahastoa toistaiseksi. Työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuneiden omavastuuosuuksien periminen työnantajilta lopetettiin vuonna 2013. Maksuprosentit vuosilta 2013–2015 on esitetty liitteen taulukossa 3.

8 YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkelakien mukaan karttuneiden eläkkeiden rahoitus perustuu jakojärjestelmään (vuotuisen maksutuloon) ja valtion osuuksiin. Vuonna 2015 YEL-vakuuttamista hoidettiin työeläkevakuutusyhtiöissä ja kolmessa eläkekassassa. Nämä eläkelaitokset ovat yhdessä vastuussa YEL-eläkkeistä. MYEL-vakuuttamista hoitaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Lisäksi valtio maksaa sen osan edellä mainittujen lakien mukaisesta eläkemenosta, johon vakuutusmaksut eivät riitä.

Yrittäjille ja maatalousyrittäjille vahvistettavat vakuutusmaksuprosentit ovat sidoksissa keskimääräiseen TyEL-maksuun. Yrittäjien työeläkevakuutusmaksuprosentti ja MYEL-perusprosentti vastaavat työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen keskimääräistä työeläkevakuutusmaksuprosenttia ilman 53 vuotta täyttäneiden korotettua maksuosuutta. YEL- ja MYEL-vakuutettujen maksuprosentteihin tehdään 53 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta yhtä monen prosenttiyksikön suuruinen korotus kuin 53-vuotiaiden työntekijöiden maksuihin.

Vuonna 2012 ja sitä ennen yritystoiminnan aloittaneet saavat neljän ensimmäisen yrittäjävuoden ajan 25 prosentin alennuksen YEL-maksuistaan. Vuodesta 2013 lähtien alennus on 22 prosenttia. Lisäksi yrittäjät voivat maksaa tietyin edellytyksin 10–100 prosentin suuruista lisämaksua tai pienentää maksua korkeintaan 20 prosentilla yrityksen taloudellisen tilanteen mukaan. Maksun jousto vaikuttaa vastaavasti eläkkeen karttumiseen. Jos yrittäjä jättää maksamatta vakuutusmaksujaan, ne vähennetään YEL-työtulosta eläkettä laskettaessa.

MYEL-vakuutusmaksu lasketaan vakuutetun henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Maksuprosentti riippuu iästä ja MYEL-työtulon määrästä. Maksu ei jousta YEL:n tapaan. Vuoden 2009 alusta lähtien myös tutkijoina ja taiteilijoina toimivien apurahansaajien eläketurva on järjestetty maatalousyrittäjien eläkelain mukaan. Apurahansaajien eläkejärjestelmä rahoitetaan vakuutettujen maksuilla, sijoitusten tuotoilla ja valtionosuudella. Työeläkevakuutusmaksun määräytymisperusteet ovat laissa (MYEL 22 §). Maksuprosentti on sidottu TyEL-maksuun, mutta maatalousyrittäjät ja apurahansaajat saavat maksustaan laissa määrätyn alennuksen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä työeläkevakuutusmaksun tarkemmat laskentaperusteet.

Yrittäjien, maatalousyrittäjien ja apurahansaajien maksuprosentit vuosilta 2013–2015 on esitetty liitteen taulukossa 3.

9 Työeläkevarat ja sijoitustoiminta

Työeläkevarat on sijoitettu eri omaisuuslajeihin ja ne on hajautettu sekä kotimaahan että ulkomaille. Eläkesijoituksilla turvataan työeläkkeiden maksamista. Varojen tuotot vaikuttavat työeläkevarojen kehitykseen ja työeläkemaksujen tasoon. Yksityisalojen työeläkelaitoksilla on oltava sijoitusomaisuutta kunkin eläkelaitoksen vastuuvelan kattamiseen tar-

vittava määrä tiettyine puskurirahastoineen. Julkisilla aloilla työeläkevarat eivät ole vastuvelan katteena, vaan rahastoihin kerätyillä varoilla pyritään vakauttamaan työeläkemaksujen tasoa tulevina vuosina.

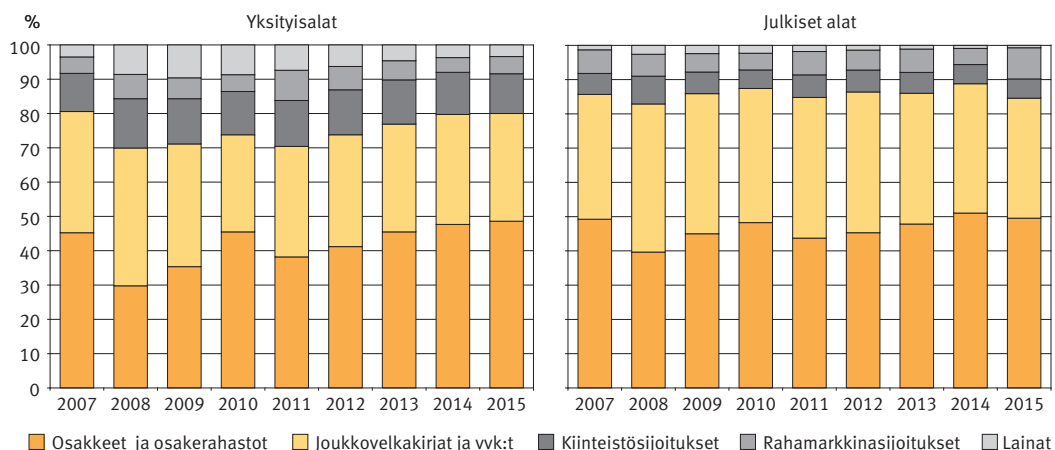
Eläkelaitosten on sijoitettava työeläkevarat tuottavasti ja turvaavasti. TyEL-eläkelaitosten ja Merimieseläkekassan vastuvelan katteena olevien varojen sijoittamista koskevat säädökset edellyttävät, että sijoitukset tulee hajauttaa monipuolisesti. Lisäksi sijoitustoimintaa säädellään vakavaraisuusmekanismilla, johon kuuluu muun muassa vakavaraisuuteen perustuvia valvontarajoja. Vakavaraisuusvaatimuksia käsitellään tarkemmin kohdassa 9.1. Julkisella puolella ei ole vastaavia säädöksiä, joten sijoitustoiminnassa on vähemmän rajoitteita kuin yksityisaloilla ja sijoitusriskit voivat olla suurempia.

Työeläkelaitoksen hallitus vastaa viime kädessä varojen sijoittamisesta. Eläkelaitoksen on tehtävä vuosittain sijoitussuunnitelma, jossa määritellään sijoitustoiminnan yleiset periaatteet sekä yksityiskohtaisemmat tavoitteet, rajoitteet ja toimintamallit. Aktuaarin tehtävänä on antaa hallitukselle lausunto sijoitussuunnitelmasta, johon sisältyvät arviot muun muassa vastuvelan määrästä, kestosta ja tuottovaatimuksesta sekä olennaisista riskeistä ja likviditeettivaatimuksista. Finanssivalvonta valvoo kaikkien työeläkelaitosten sijoitustoimintaa.

Yksityisten ja julkisten alojen työeläkevarojen sijoitusrakenteet ovat nykyisin karkealla tasolla melko samantyyppisiä, mutta vakavaraisuusvaatimukset ja riskitasojen erot näkyvät sijoituskohteiden valinnassa. Onnistunut sijoitustoiminta ja rahastointi edellyttävät sijoittajalta hyvää riskienhallintaa. Varat on myös osattava hajauttaa sekä alueellisesti että eri omaisuuslajeihin. Sijoituskohteita ovat osakkeet, joukkovelkakirjat, kiinteistöt, rahamarkkinavälineet ja esimerkiksi hedge-rahastot. Kuvioissa 3 ja 4 on esitetty aikasarjat yksityisten ja julkisten alojen työeläkesijoituksista sijoituslajeittain ja alueittain vuosilta 2007–2015.

Kuvio 3.

Työeläkesijoitukset sijoituslajeittain vuosina 2007–2015.

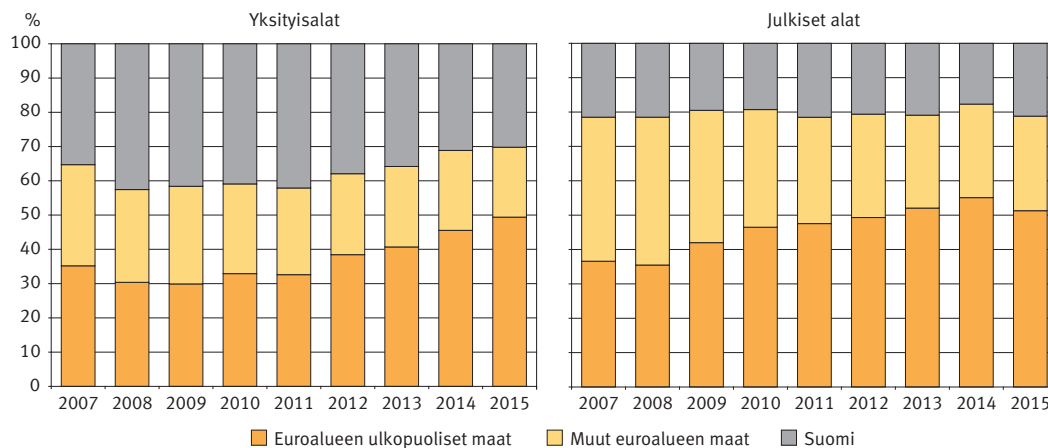

Lähde: Tela (www.tela.fi).

Sijoituskohteet ja niiden tuotot vaihtelevat vuosittain. Työeläkesijoituksia tehtiin pitkään pääasiassa kotimaisiin kohteisiin ja euroalueelle. Sijoitukset kohdistuivat myös nykyistä enemmän korko- ja kiinteistösijoituksiin. Tänä päivänä sijoitusten painopiste on siirtynyt osakesijoituksiin ja lisäksi euroalueen ulkopuolelle, missä talouskasvu on ollut lähialueita nopeampaa. Suomeen tehdyt sijoitukset ovat yksityisalojen työeläkelaitoksilla julkisaloja yleisempiä. Euroalueen ulkopuolisten sijoitusten osuus vaihtelee eläkelaitostyypeittäin. Eläkekassojen ja -säätiöiden varoista niissä oli tarkasteluvuoden lopussa runsas kolmannes, eläkevakuutusyhtiöillä ja julkisaloiden eläkevakuuttajilla noin puolet.

Kuvio 4.

Työeläkesijoitukset alueittain vuosina 2007–2015.

Lähde: Tela (www.tela.fi).

Työeläkevarojen sijoitustoiminnassa keskitytään pitkän aikavälin tuottotavoitteisiin. Yksittäisten vuosien tuotot voivat vaihdella huomattavasti ja esimerkiksi osakesijoituksissa heilahdella laidasta laitaan. Tarkasteluvuodelta laskettu, kaikkien sijoituslajien keskimääräinen nimellinen tuotto (5 %) oli lähes samaa tasoa kuin viiden viimeisen vuoden tai pitemmän, vuosien 1998–2015 välisen ajanjakson vastaava tuotto. Eri sijoituslajien väliset tuotto-odotukset vaihtelevat huomattavasti niiden sisältämän riskin mukaan. Työeläkelaitosten osakesijoituksista on saatu parhaimmat vuosikohtaiset ja pitkän aikavälin tuotot. Kiinteistösijoitukset ovat olleet tasaisen varmoja kohteita, samoin korkosijoitukset paria viimeisintä vuotta lukuun ottamatta.

Sijoitustuotot vaihtelevat hieman myös eläkeyhteisöryhmittäin. Julkisalojen eläkelaitoksilla kokonaistuotot ovat olleet työeläkeyhtiöitä korkeampia. Eroa selittää julkisaloiden eläkevakuuttajien sijoitusjakauman yksityisaloja suurempi osakepainotus ja lisäksi se, etteivät Kevaa ja Valtion Eläkerahastoa sido yksityisaloiden toimijoille säädetyt vakavaraisuusvaatimukset. Yksityisaloiden eläkevakuuttajien riskinkantokyvyn, varojen ja vakavaraisuuden on oltava sillä tasolla, että ne pystyvät kantamaan kauas tulevaisuuteen yltävät vastuunsa rahastoiduista eläkkeistä. Liitteen taulukoissa 13 ja 14 on esitetty sijoitustuottoprosentteja eläkelaitostyypeittäin.

9.1 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten vakavaraisuus ja siihen liittyvät säännökset

Vakavaraisuus edellyttää, että työeläkelaitoksella on riittävästi riskinkantokykyä. Toisin sanoen eläkelaitoksen sijoitusomaisuudella pitää pystyä kattamaan vastuovelka ja siihen liittyvät puskurirahastot. Vakuutus- ja sijoitusriskeihin eläkelaitokset varautuvat vakavaraisuuspääomalla, johon sisältyvällä tasoitusmäärällä tasataan vakuutusriskejä ja muilla osilla sijoitusriskejä. Vakavaraisuuspääoma on määrä, jolla eläkelaitoksen varat ylittävät velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset.

Tarkasteluajankohdan mukainen vakavaraisuuspääoma otettiin käyttöön vuoden 2008 rahoitusmarkkinakriisin yhteydessä säädetyn määräaikaisen lain voimassaolon päätyttyä vuoden 2013 alussa. Vakavaraisuusmekanismin kehittämistyö ja lainsäädännön uudistus tehtiin vaiheittain kolmessa jaksossa. Vakavaraisuus- ja katesäännösten uudistusta koskeva selvittely saatiin päätökseen vuoden 2014 lopussa. Kolmatta vaihetta koskeva hallituksen esitys (HE 279/2014) annettiin eduskunnalle 27.11.2014. Hallituksen esityksen pohjalta 20.3.2015 hyväksytyt lait tulevat voimaan vuoden 2017 alussa. Tässä tilastossa kuvataan ainoastaan tarkasteluvuoden toimintaperiaatteita.

TyEL- ja MEL-eläkelaitosten vakavaraisuutta ja vastuuvelan kattamista sekä vakavaraisuussäännösten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Valvonnan helpottamiseksi järjestelmään sisältyy tiettyjä valvontarajoja, jotka riippuvat kunkin eläkelaitoksen sijoituksille määritellyistä riskiluokista omaisuuslajeittain. Vakavaraisuusrajan laskemista varten eläkelaitoksen on luokiteltava sijoituksensa viiteen eri ryhmään, joita ovat rahamarkkinavälineet, joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset, kiinteistöt, osakkeet sekä muut sijoitukset.

Eläkelaitoksen riskejä kuvaava vakavaraisuusraja on sitä korkeampi mitä enemmän sijoitusriskiä varoihin kohdistuu. Vakavarainen eläkelaitos voi ottaa enemmän riskejä kuin vähemmän vakavarainen. Jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma ei ylitä vakavaraisuusrajaa, sen toimintaa rajoitetaan aluksi siten, ettei se voi jakaa asiakashyvityksiä. Jos vakavaraisuuspääoma putoaa tiettyyn vähimmäismäärään tai sen alapuolelle, eläkelaitoksen on toimitettava talouttaan koskevat tervehdyttämisen ja rahoitussuunnitelmat Finanssivalvonnalle.

Vakavaraisuusraja koskevat säännökset ovat yhteisiä kaikille työeläkelaitoksille, mutta vakavaraisuusraja johdettavat toimintaperiaatteet ja -vapaudet poikkeavat jonkin verran eläkelaitostyyppin mukaan. Nämä periaatteet on määritelty työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa, eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Sijoitustoimintaa säätelevät kate- ja vakavaraisuussäännökset ovat pääpiirteiltään samankaltaisia eri toimijoille. Lisäksi TyEL-eläkelaitoksilla on yhteisvastuu eläkelaitoksen mahdollisessa konkurssitilanteessa. Käytännössä se tarkoittaa kyseisen eläkelaitoksen varojen ja vastuiden jakamista muiden TyEL-laitosten kesken.

Kunkin eläkelaitoksen vakavaraisuusaste lasketaan sen vakavaraisuuspääoman suhteena vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuuvelkaan. Tämä prosenttiosuus vaihtelee huomattavasti eri eläkelaitoksilla. Vakavaraisuusasteissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2015. Liitteen taulukossa 10 on esitetty eläkelaitosten keskimääräiset vakavaraisuusasteet vuosilta 2013–2015.

9.2 TyEL- ja MEL-eläkelaitosten rahastonsiirtovelvoite ja siihen liittyvät kertoimet

TyEL- ja MEL-vakuuttajia koskeva rahastonsiirtovelvoite kuvaa eläkelaitosten sijoituksille asetettua tuottovaatimusta. Se määräytyy edellä mainittujen eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden ja toteutuneiden osaketuottojen mukaan. Rahastonsiirtovelvoite lasketaan erikseen kullekin vuosineljännekselle ja se muodostuu eläkelaitosten keskimääräisestä vakavaraisuudesta, osakesijoitusten vuosituotoista riippuvista rahoitusteknisistä kertoimista ja kolmen prosentin rahastokorosta.

Rahastokorko on kiinteä korko, jolla täydennetään vuosittain eläkevastuita. Jos eläkelaitosten sijoitukset tuottavat yli rahastonsiirtovelvoitteen, kyseinen erotus siirretään eläkelaitosten vakavaraisuuspääomiin kasvattamaan vakavaraisuutta ja tulevaa rahastonsiirtovelvoitetta. Jos taas sijoitukset tuottavat alle rahastonsiirtovelvoitteen, mekanismi toimii käänteisesti eli varoja siirretään vakavaraisuuspääomista eläkevastuisiin paikkaamaan sijoitustuottojen menetystä.

Eläkelaitosten on täydennettävä vuosittain vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkerahastoja rahastokoron verran sekä tuettava vanhuuseläkevastuita täydennyskerrointa vastaavalla vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkevastuiden tuotolla. Lisäksi niiden on siirrettävä tietty osa rahastoille saaduista tuotoista osaketuottosidonnaiseen lisävakuutusvastuuseen, joka on yksityisalojen eläkelaitosten yhteinen osakesijoitusriskejä tasaava puskurirahasto.

Rahastosiirtoihin ja eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen perustuvat kertoimet ja perustekorot lasketaan Eläketurvakeskuksessa ja vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriössä. Eläketurvakeskus laskee perustekorot kaksi kertaa vuodessa ja täydennyskertoimen neljännesvuosittain eläkelaitosten ilmoittamien vakavaraisuustietojen pohjalta. Perustekorot vuosilta 2013–2015 on esitetty liitteen taulukossa 11. Aikasarjat eri kertoimista on koottu Työeläkelakipalveluun (<https://www.tyoelakelakipalvelu.fi>).

Osaketuottokerroin lasketaan eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle ilmoittamien, toteutuneiden osaketuottotietojen perusteella. Kerroin lasketaan aluksi neljännesvuosittain ja koko kalenterivuoden osaketuottokerroin määrätään seuraavan vuoden alussa eri kvartaalien keskimääräisistä osaketuotoista. Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla (<http://www.etk.fi>) kerrotaan tarkemmin osaketuottokertoimen määräytymisestä ja Työeläkelakipalvelussa (<https://www.tyoelakelakipalvelu.fi>) on aikasarja eri vuosien ja vuosineljännesten kertoimista.

10 Tilastolähteet ja luokitukset

Tässä raportissa esitetyt tilastot pohjautuvat pääasiassa eläkelaitosten toimintakertomuksiin ja tilinpäätöksiin sekä Eläketurvakeskuksen kustannustenjako- ja rekisteritietoihin. Eläkelaitosten sijoitustoimintaa koskevat tiedot on koottu pääasiassa Työeläkevakuuttajat TELA:n julkaisemista tietolähteistä.

Eläkelaitosten tilinpäätökset valmistuvat tilinpäätösvootta seuraavana keväänä ja kustannustenjako puolestaan tehdään tilinpäätösvootta seuraavana syksynä. Nämä tiedot poikkeavat hieman toisistaan, koska kustannustenjaossa käytetään tarkistettuja vastuutietoja, mutta tilinpäätöksissä osa vastuutiedoista perustuu eläkelaitosten arvioihin. Esimerkiksi vastaisten vastuiden laskennassa tarvittavat ansiotiedot eivät aina ole lopullisia tilinpäätöshetkellä, vaan ne tarkentuvat vasta myöhemmin keväällä työnantajien vuosi-ilmoituksen yhteydessä. Lisäksi tilinpäätöksissä on ilmoitettu eläkelaitosten vuoden aikana maksamat eläkkeet, joten esimerkiksi YEL-eläkelaitosten maksamissa eläkkeissä on yleensä mukana TyEL/TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL-vapaakirjoja ja mahdollisesti myös julkisella puolella ansaittuja eläkeosia YEL-eläkkeiden lisäksi. Kustannustenjaossa eläkkeitä tarkastellaan eläkelaitos- ja lakikohtaisesti.

Julkisten alojen työeläkelaitokset maksavat myös yksityisten alojen eläkkeitä viimeisen eläkelaitoksen periaatteen mukaan ja päinvastoin. Nämä niin sanotut Vilma-eläkkeet käsitellään Eläketurvakeskuksen kustannustenjakoselvittelyn yhteydessä. Vuonna 2015 yksityisten alojen työeläkelaitokset maksoivat julkisten alojen eläkkeitä yhteensä 531 miljoonaa euroa ja julkisten alojen eläkelaitokset maksoivat yksityisalojen eläkkeitä 583 miljoonaa euroa.

Liitteen taulukossa 7 on esitetty työeläkelaitosten maksamat eläkkeet ja taulukkoon 8 on koottu eri eläkelakien mukaan karttuneet lakikohtaiset eläkeosat (eläkemeno). Raportissa esitetyt eläkemenotiedot perustuvat sekä Eläketurvakeskuksen rekistereistä saatuihin lukuihin että eläkelaitosten kustannustenjakoa varten Eläketurvakeskukselle ilmoitamiin tietoihin.

Liitteen taulukossa 1 on esitetty työeläkejärjestelmässä liikkuneiden rahavirtojen täsmäytys summatasolla ja lakikohtaisesti lähtien tilastovuoden alun varoista ja päätyen vuoden lopun varoihin. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut, eläkkeet ja niihin liittyvät korvaukset sekä sijoitustuotot on laskettu eläkelaitosten tilinpäätöstiedoista. Taulukon luvut on koottu Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla sijaitsevasta tilastotietokannasta (<http://tilastot.etk.fi/>).

Liitetaulukot

Taulukko 1.

Työeläkejärjestelmän rahavirrat vuonna 2015, miljoonaa euroa.

Eläkevarat 1.1.2015	173 350,6
Työeläkemaksut	20 865,6
TVR-maksu	984,9
Valtion osuudet	2 906,8
Sijoitustuotot	8 492,2
Verot	-23,7
Muu	-13,1
<i>Yhteensä</i>	<i>33 212,7</i>
Maksetut korvaukset	-25 271,7
Kokonaisliikekulut	-520,0
<i>Yhteensä</i>	<i>-25 791,7</i>
Eläkevarat 31.12.2015	180 771,6

Lakikohtaiset rahavirrat vuosina 2014 ja 2015, miljoonaa euroa.

2014	TyEL	MEL	KuEL	VaEL	KIEL	KelaL	SP	YEL	MYEL	Yhteensä
Eläkevarat 1.1.	103 743,1	898,5	38 201,6	16 334,9	1 144,3	816,2	616,1	128,6	66,8	161 950,1
Vakuutusmaksut	12 166,3	61,1	4 970,6	1 729,5	185,1	69,5	-46,8	1 049,3	191,0	20 375,6
TVR maksu	575,2	3,7	193,8	7,0	5,7	2,6	0,4	.	.	788,4
Siirrot	-19,1	0,0	.	20,1	1,0
Valtion osuus	.	59,1	.	2 592,3	.	.	.	70,8	598,2	3 320,4
Maksetut korvaukset	-13 480,7	-127,2	-4 354,0	-4 317,1	-181,4	-93,7	-26,6	-1 053,3	-765,4	-24 399,4
Kokonaisliikekulut	-351,3	-5,3	-57,5	-24,2	-2,7	-0,9	-0,7	-67,3	-15,5	-525,4
Verot	-18,0	.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.	0,0	-18,0
Sijoitustuotto	6 972,0	72,8	3 351,0	1 269,8	90,2	56,1	73,7	.	4,0	11 889,6
Muu	-1,2	1,1	0,2	-12,4	1,9	-26,8	-0,4	2,1	1,4	-31,7
<i>Eläkevarat 31.12.</i>	<i>109 588,7</i>	<i>963,8</i>	<i>42 305,7</i>	<i>17 599,9</i>	<i>1 243,1</i>	<i>823,0</i>	<i>615,7</i>	<i>130,2</i>	<i>80,5</i>	<i>173 350,6</i>
2015	TyEL	MEL	KuEL	VaEL	KIEL	KelaL	SP	YEL	MYEL	Yhteensä
Eläkevarat 1.1.	109 588,7	963,8	42 305,7	17 599,9	1 243,1	823,0	615,7	130,2	80,5	173 350,6
Vakuutusmaksut	12 665,5	59,3	5 013,3	1 630,4	185,8	64,3	-6,3	1 065,2	188,1	20 865,6
TVR maksu	739,4	4,2	224,2	6,8	6,6	3,2	0,5	.	.	984,9
Siirrot	-43,0	0,0	.	43,0	0,0
Valtion osuus	.	60,1	.	2 142,8	.	.	.	84,1	619,8	2 906,8
Maksetut korvaukset	-14 004,2	-133,4	-4 553,4	-4 404,6	-187,5	-95,8	-27,0	-1 081,7	-784,1	-25 271,7
Kokonaisliikekulut	-351,3	-4,8	-52,6	-21,2	-4,9	-0,8	-0,6	-67,1	-16,7	-520,0
Verot	-23,7	.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.	0,0	-23,7
Sijoitustuotto	5 404,0	68,2	2 011,5	853,0	74,4	39,3	33,5	.	8,3	8 492,2
Muu	11,1	-1,5	0,1	3,2	-7,2	-8,8	-0,5	0,0	0,5	-13,1
<i>Eläkevarat 31.12.</i>	<i>113 976,5</i>	<i>1 015,9</i>	<i>44 948,8</i>	<i>17 853,3</i>	<i>1 310,3</i>	<i>824,4</i>	<i>615,3</i>	<i>130,7</i>	<i>96,4</i>	<i>180 771,6</i>

TVR-maksu on Työttömyysvakuutusrahaston TyEL 182 §:n perusteella eläkelaitoksille hyvittävä maksu.

Taulukot on koottu pääasiassa eläkelaitosten tilinpäätöstiedoista siten, että vuoden alun eläkevaroihin on lisätty/vähennetty vuoden aikana tapahtuneet suoritukset kuten kerätyt vakuutusmaksut ja saadut sijoitustuotot sekä maksetut korvaukset. Tämän laskennan tuloksena on päästy vuoden lopun varoihin.

Taulukon kohta "siirrot" sisältää VaEL:n ja TyEL:n mukaiseen vakuuttamiseen liittyvät siirtymämaksut. Lisäksi se sisältää Eläkevakuutusosakeyhtiö Kansan selvityspesästä realisoituneiden varojen hyvitykset (vuosi 2014).

"Verot" ovat eläkelaitosten tuloslaskelmiin sisältyvät tilikauden ja aikaisempien tilikausien suoriteperusteiset välittömät verot. Eri tilastolähteiden käytöstä aiheutuvat erot on koottu taulukon kohtaan "muu".

Taulukko ei sisällä Ortodoksisen kirkon ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden eläkeitä koskevia tietoja. Kelan toimihenkilöiden (KelaL) ja Suomen Pankin (SP) tiedot ovat mukana taulukoissa.

Lähde: www.etk.fi > Tilastotietokanta > Työeläkkeiden rahoitus ja kustannustenjako > Rahavirta.

Taulukko 2.

Keskimääräisen perustariffin mukaisen TyEL-vakuutusmaksun osat vuosina 2013–2015.

Maksukomponentit, % palkoista	2013	2014	2015
Vanhuuseläkeosa	2,9	2,9	2,9
Työkyvyttömyyseläkeosa	0,9	0,9	0,8
Tasausosa	18,9	19,3	19,9
Muut osat ¹	0,9	0,9	0,9
Arvioitu hyvitys	-0,4	-0,4	-0,5
Tilapäinen alennus ²	-0,4	0,0	0,0
<i>Keskimääräinen vakuutusmaksu</i>	<i>22,8</i>	<i>23,6</i>	<i>24,0</i>

¹ Sisältää maksutappio- ja hoitokustannusosan sekä lakisääteisten maksujen osan.

² Työkyvyttömyyseläkemaksuista kertyneen ylijäämän palautus.

Taulukko 3.

Vakuutusmaksuprosentit vuosina 2013–2015.

Yksityisalojen palkansaajien vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	TyEL	Työnantajan osuus, %	Työntekijän osuus, %		
			Yhteensä	Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	22,8	17,35	5,45	5,15	6,5
2014	23,6	17,75	5,85	5,55	7,05
2015	24,0	18,00	6,0	5,7	7,2

Vuosi	MEL	Työnantajan osuus, %	Työntekijän osuus, %		
			Yhteensä	Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	22,6	11,3	11,3		
2014	22,8	11,4	11,4		
2015	22,8	11,4	11,4		

Julkisten alojen keskimääräiset eläkemaksuprosentit.

Vuosi	KuEL	Työnantajan osuus, %				Työntekijän osuus, %		
		Yhteensä	Palkka-perusteinen	Varhais-eläkemenoperusteinen	Eläkemenoperusteinen	Yhteensä	Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	29,6	24,0	16,45	0,91	6,64	5,6	5,15	6,5
2014	29,8	23,8	16,85	0,91	6,03	6,0	5,55	7,05
2015	29,8	23,6	17,2	0,80	5,63	6,2	5,7	7,2

Eläkemenoperusteinen maksuosaa vain työnantajilla, joilla on maksussa ennen vuotta 2005 jäsenyhteisöjen piirissä karttuneita eläkkeitä.

Vuosi	VaEL	Työnantajan osuus, %				Työntekijän osuus, %		
		Yhteensä	Yleinen tariffi	Alemmat eläkeiät -tariffi	Sotilas-eläkkeiden tariffi	Yhteensä	Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	24,9	19,3	16,58	20,76	25,98	5,63	5,15	6,5
2014	26,5	20,4	18,13	25,62	26,61	6,09	5,55	7,05
2015	26,4	20,1	17,78	25,7	26,26	6,26	5,7	7,2

Yleinen tariffi: valtion eläkejärjestelmän yleisen tai henkilökohtaisen 63–65 vuoden eläkeiän piirissä olevat.

Alemmat eläkeiät -tariffi: alemman 55, 58 tai 60 vuoden eläkeiän valinneet sekä ne, joiden eroamisikä on alle 63 vuotta (muut kuin sotilaseläkejärjestelmään kuuluvat).

Sotilaseläkkeiden tariffi: sotilaseläkejärjestelmään kuuluvat.

Eläkemaksu on laskettu eri tariffiluokkiin kuuluvien henkilöiden palkkasummalla painotettuna keskiarvona.

Työnantajan maksu yhteensä sisältää tariffimaksujen lisäksi työkyvyttömyysriskimaksun.

Vuosi	KIEL	Työnantajan osuus, %	Työntekijän osuus, %		
			Yhteensä	Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	33,7	28,0	5,7	5,15	6,5
2014	34,1	28,0	6,2	5,55	7,05
2015	34,3	28,0	6,3	5,7	7,2

Lisäksi eläkerahastomaksu, joka oli 1,2 prosenttia kirkollisverosta.

Yrittäjien vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	YEL	Vahvistettu maksu, %	
		Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	20,9	22,5	23,85
2014	21,8	23,3	24,8
2015	22,4	23,7	25,2

Aloittavan yrittäjän YEL-maksualennus on 22 prosenttia vuodesta 2013 alkaen ja sitä ennen 25 prosenttia. YEL-työtuloissa on vuosittain vahvistettavat ala- ja ylärajat.

Vuosi	YEL-työtulon rajat, €/v
2013	7 303,99–165 875,00
2014	7 430,59–168 750,00
2015	7 502,14–170 375,00

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	MYEL		Vahvistettu maksu, %		Alin maksu, %		Ylin maksu, %	
	Maatalousyrittäjät	Apurahansaajat	Alle 53 v.	53 v. täyt.	Alle 53 v.	53 v. täyt.	Alle 53 v.	53 v. täyt.
2013	12,9	13,4	22,5	23,85	12,2	12,9	22,5	23,9
2014	13,4	13,0	23,3	24,8	12,6	13,4	23,3	24,8
2015	13,7	13,4	23,7	25,2	12,8	13,6	23,7	25,2

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien maksuprosentteihin vaikuttavat vakuutetun iän lisäksi hänen henkilökohtaisen MYEL-työtulonsa suuruus.

Vuosi	Liukuva maksuprosentti työtulovälillä
2013	25 587,53–40 209,04
2014	26 031,02–40 906,96
2015	26 281,69–41 299,87

Taulukko 4.

Palkat ja työtulot vuosina 2013–2015, miljoonaa euroa.

	TyEL	MEL	KuEL	VaEL	KiEL	Muut ¹	YEL	MYEL	Yhteensä
2013	52 279	268	16 528	6 608	514	332	4 753	1 452	82 734
2014	52 432	268	16 670	6 513	512	331	4 818	1 432	82 975
2015	52 896	260	16 820	6 168	509	328	4 774	1 348	83 103

¹ Suomen Pankin, Kelan toimihenkilöiden, Ortodoksisen kirkon ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen työntekijöiden ja viranhaltijoiden palkat.

Tiedot perustuvat eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle kustannustenjakoa varten ilmoittamiin tietoihin. MEL:n tiedot perustuvat Merimieseläkekassan tilinpäätöksiin.

Taulukko 5.

Työeläkemaksutulo eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan vuosina 2013–2015, miljoonaa euroa.

	TyEL ¹	MEL ²	Yhteensä	TVR ³	MEL valtionosuus	Kaikki
2013	11 892	61	11 953	492	57	12 502
2014	12 146	61	12 207	586	59	12 852
2015	12 623	59	12 682	728	60	13 470

¹ Sisältää siirtymämaksun.

² Ilman valtionosuutta eläkemenosta.

³ Eläkelaitoksille maksetut työttömyysvakuutusrahaston maksun erät.

	KuEL	VaEL ¹	Valtion talousarviosta ²	KiEL	Muut ³	Yhteensä	TVR ⁴	Kaikki
2013	4 890	1 678	2 517	179	90	9 354	167	9 521
2014	4 971	1 750	2 592	185	23	9 521	210	9 731
2015	5 013	1 673	2 143	186	58	9 073	242	9 315

¹ Sisältää siirtymämaksun.

² Valtion talousarviosta rahoitettava eläkemenon nettoerä.

³ Sisältää Suomen Pankin ja Kelan toimihenkilöiden eläkkeisiin liittyvät maksutulot.

⁴ Eläkelaitoksille maksetut työttömyysvakuutusrahaston maksun erät.

	YEL	MYEL	YEL ja MYEL yhteensä	Valtion osuus ¹		Kaikki
				YEL	MYEL	
2013	996	187	1 183	68	579	1 831
2014	1 049	191	1 241	77	598	1 916
2015	1 083	188	1 271	83	620	1 973

¹ Tilastovuonna maksetut valtion osuudet.

Taulukko 6.

Kokonaisliikekulut ja ETK:n kustannusosuudet vuosina 2013–2015, miljoonaa euroa.

	TyEL liikekulut	ETK	Yhteensä	MEL liikekulut	ETK	Yhteensä
2013	334,6	31,5	366,1	5,8	0,1	5,9
2014	316,3	34,9	351,2	5,1	0,2	5,3
2015	321,9	29,4	351,3	4,7	0,1	4,8

	KuEL liikekulut	ETK	Yhteensä	VaEL liikekulut	ETK	Yhteensä	KiEL liikekulut	ETK	Yhteensä
2013	51,7	5,4	57,1	22,2	2,1	24,3	3,0	0,2	3,2
2014	51,6	5,9	57,5	21,9	2,3	24,2	2,5	0,2	2,7
2015	47,5	5,1	52,6	19,3	1,9	21,2	4,7	0,2	4,9

	YEL teoreettiset hoitokulut	ETK	Yhteensä	MYEL liikekulut	ETK	Yhteensä
2013	63,7	2,6	66,3	17,9	0,6	18,5
2014	63,7	2,9	67,3	14,8	0,7	15,5
2015	64,6	2,5	67,1	16,1	0,6	16,7

Liikekulut sisältävät korvaustoiminnan hoitokulut ja liikekulut ilman ETK:n kustannuksia. TyEL:n mukaiset liikekulut on laskettu vähentämällä eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaisista liikekuluista YEL-laskuperusteiden mukaiset teoreettiset hoitokulut. MYEL-luvut sisältävät pelkät MYEL-hoitokulut ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) ja luopumistukilain (LUTU) mukaisia kuluja.

Taulukko 7.

Eläkelaitosten maksamat eläkkeet vuosina 2013–2015, miljoonaa euroa.

	TyEL-vakuutajat	Merimies-eläkekassa	Keva-kunta-alat	Keva-valtio	Keva-kirkko	Keva-muut	YEL-vakuutajat	Mela	Yhteensä
2013	12 202	146	4 346	3 972	184	140	1 399	852	23 239
2014	12 777	150	4 623	4 076	197	146	1 487	876	24 329
2015	13 216	153	4 858	4 134	206	151	1 555	893	25 163

Luvut sisältävät eri eläkelaitosten maksamat sekä yksityisen että julkisen puolen eläkelakien mukaiset eläkeosat sekä palkattomien aikojen perusteella kertyneet osat. Tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteriin.

Taulukko 8.

Kunkin eläkelain mukaan karttunut eläkemeno vuosina 2013–2015 miljoonaa euroa.

	TyEL	MEL	KuEL	VaEL	KiEL	Muut julkiset	YEL	MYEL	Yhteensä
2013	12 699	172	4 116	4 196	172	140	1 001	742	23 239
2014	13 316	176	4 342	4 340	181	147	1 058	766	24 329
2015	13 804	181	4 545	4 412	188	151	1 098	783	25 163

Luvut sisältävät eri eläkelaitosten maksamat sekä yksityisen että julkisen puolen eläkelakien mukaiset eläkeosat sekä palkattomien aikojen perusteella kertyneet osat. Tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteriin.

Taulukko 9.*Eläkevarat vuosina 2013–2015, miljoonaa euroa.*

	TyEL yhtiöt	TyEL säätiöt	TyEL kassat	TyEL yhteensä	Merimies- eläkekassa	Yhteensä
2013	97 993	2 899	2 852	103 743	899	104 642
2014	103 539	3 043	3 007	109 589	964	110 553
2015	107 722	3 064	3 190	113 977	1 016	114 993

	Keva	Valtio	Kirkko	Muut julkiset	Yhteensä
2013	38 202	16 335	1 144	1 432	57 113
2014	42 306	17 600	1 243	1 438	62 587
2015	44 949	17 853	1 310	1 440	65 552

	YEL-vakuuttajat	Mela	Yhteensä
2013	129	67	196
2014	130	81	211
2015	131	96	227

Taulukko 10.*Työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusaste vuosina 2013–2015, prosenttia.*

	TyEL yhtiöt	TyEL säätiöt	TyEL kassat	TyEL yhteensä	MEL	Yhteensä
2013	28,0	36,3	34,7	28,4	46,2	28,5
2014	29,8	38,2	36,8	30,2	53,1	30,3
2015	28,2	36,0	36,6	28,6	55,0	28,8

Vakavaraisuusaste = eläkelaitoksen toimintapääoma prosentteina vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuuvelasta.
Lähde: Vakavaraisuusaste on laskettu eläkelaitosten tilinpäätöstiedoista.

Taulukko 11.*Perustekorko vuosina 2013–2015, prosenttia.*

	Perustekorko, %	
	1.1–30.6.	1.7.–31.12.
2013	4,0	4,75
2014	4,5	5,0
2015	5,5	5,75

Taulukko 12.

Sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin vuosina 2013–2015, prosenttia.

	Eläkevakuutusyhtiöt			Eläkesäätiöt ja eläkekassat		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Rahamarkkinasijoitukset	5,5	4,1	4,6	6,7	6,8	9,1
Lainat	4,7	3,7	3,5	2,3	2,5	1,6
Joukkovelkakirjat	31,3	32,2	31,6	36,3	34,6	32,4
Kiinteistöt ja osakkeet	12,6	12,0	11,3	14,7	14,3	13,7
Hedge-rahastot	7,2	9,5	9,6	2,7	2,7	2,7
Muut osakesijoitukset	8,8	8,6	8,6	3,9	4,9	6,0
Noteeratut osakkeet	29,8	29,9	30,7	33,5	34,3	34,6
<i>Yhteensä</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

	Yksityinen sektori			Julkinen sektori			Kaikki		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Rahamarkkinasijoitukset	5,6	4,3	5,0	6,8	4,7	9,1	6,0	4,4	6,5
Lainat	4,6	3,7	3,4	1,1	0,9	0,7	3,3	2,6	2,4
Joukkovelkakirjat	31,4	32,1	31,4	38,2	37,7	35,0	33,8	34,2	32,7
Kiinteistöt ja osakkeet	12,9	12,3	11,6	6,1	5,6	5,6	10,5	9,9	9,5
Hedge-rahastot	6,9	9,0	9,1	3,4	4,5	5,3	5,7	7,4	7,7
Muut osakesijoitukset	8,5	8,4	8,5	4,6	5,7	6	7,1	7,4	7,6
Noteeratut osakkeet	30,1	30,3	31,3	39,9	40,8	38,2	33,6	34,1	33,6
<i>Yhteensä</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Lähde: TELA (www.tela.fi 17.10.2016).

Taulukko 13.

Sijoitusten nettotuotot käyvin arvo in vuosina 2013–2015, prosenttia.

	TyEL yhtiöt	TyEL säätiöt	TyEL kassat	TyEL yhteensä	MEL	KuEL	VaEL	KiEL	MyEL	Yhteensä
2013	8,3	8,0	7,7	8,3	8,6	7,5	6,4	7,7	9,2	7,9
2014	6,8	6,9	7,1	6,8	8,2	8,7	7,8	8,1	11,5	7,3
2015	5,0	4,3	5,5	5,0	7,2	4,8	4,8	6,0	5,5	4,9

Taulukko 14.

Sijoitustuotot käyvin arvo in keskimäärin vuosilta 1998–2015 ja 2011–2015, prosenttia.

	Eläkevakuutus- yhtiöt	Eläkesäätiöt ja eläkekassat	Julkinen sektori	Kaikki ¹
1998–2015	5,4	6,1	5,8	5,6
2011–2015	5,1	5,3	6,3	5,5

¹ Sisältää myös Merimieseläkekassan ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen.

Lähde: TELA (www.tela.fi 17.10.2016).

ELÄKETURVAKESKUKSEN
TILASTOJA

Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2015

Tilastoraportissa tarkastellaan pääpiirteittäin työeläkkeiden rahoitusperiaatteita vuonna 2015 ja esitetään tilastotietoja muun muassa maksetuista eläkkeistä, perityistä eläkemaksuista ja eläkevaroista sekä niiden sijoittamisesta. Raportti käsittelee sekä yksityisten että julkisten alojen eläkkeiden rahoitusta.

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTOJA

Eläketurvakeskus on lakisääteinen työeläketurvan kehittäjä, asiantuntija ja yhteisten palvelujen tuottaja. Tilastoja-sarjassa julkaistaan tilastotietoja eläketurvan eri alueilta. Tilastot perustuvat eläkejärjestelmän rekisteritietoihin.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN